

Afs. Team Landbrug
Rådhusstrøget 4, 8700 Horsens

Jonas Würtz Midtgård
Sattrupvej 17
8752 Østbirk

Anmeldelse af et testforsøg med en ny type staldsystem i farestalden på ejendommen Sattrupvej 12, 8752 Østbirk

Horsens Kommune har modtaget en forespørgsel om muligheden for at gennemføre et testforsøg med en ny type staldsystem på ejendommen Sattrupvej 12, 8752 Østbirk matr. nr. 2C, Sattrup By, Østbirk.

Horsens Kommune meddelte i 2017 en miljøgodkendelse efter §12 stk. 2 i husdyrbrugloven til so-produktionen på Sattrupvej 12. I 2018 meddelte kommunen et tillæg efter §12 stk. 3 til en udvidelse af so-produktionen. Se uddrag i bilag 1.

Der er den 20. juni 2022 indsendt materiale til kommunen, som dels beskriver forsøget og dels indeholder byggetegninger. Supplerende er der den 7. februar 2023 indsendt materiale, bl.a. udtalelse fra Miljøstyrelsen af 17. november 2023. Af det indsendte materiale fremgår det at ansøger forpligter sig jf. §17 stk. 9 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* til at søge om en ny miljøgodkendelse efter §16a i husdyrbrugloven* til driften på Sattrupvej 12. Denne indsendes når afprøvningsperioden er afsluttet, dvs. senest 3 år efter denne afgørelse er meddelt.

Afgørelse

Kommunen har vurderet, at det beskrevne forhold er omfattet af §17 (Afprøvning af miljøeffektive teknologier eller teknikker) i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*. Derfor vurderes det anmeldte ud fra betingelserne i denne.

På baggrund af de indsendte oplysninger og den efterfølgende gennemgang af kravene i anmeldeordningen, samt de stillede vilkår i den gældende miljøgodkendelse, har Horsens Kommune vurderet, at det ansøgte kan gennemføres som anmeldt på ejendommen, og dermed ikke udløser krav om en miljøgodkendelse eller -tilladelse i henhold til reglerne i husdyrbrugloven*.

Der gøres samtidig opmærksom på, at såfremt forudsætningerne for anmeldeordningerne ikke er overholdt, vil den godkendelsespligtige ændring (ændret gulvtype) skulle lovliggøres, enten fysisk (f.eks. ved at gulvtypen ændres til det godkendte, eller ved at der etableres andre ammoniak og lugtreducerende virkemidler), så det sikres at godkendelsens krav er opfyldt. Alternativt skal forholdet lovliggøres retlig ved, at der ansøges om miljøgodkendelse efter § 16 A i husdyrbrugloven.

Afgørelsen er truffet i medfør af § 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Find os

www.horsens.dk

Kontakt os

76292929

Følg os

 facebook.com/endelafflokken

 linkedin.com/company/horsens-kommune

Beskrivelse af testforsøget

Testforsøget ønskes gennemført i en nyopført farestald med et samlet areal på 1.600 m². Stalden er godkendt som farestald med kassestier og delvis spaltegulv.

Erfaringer fra ejendommens eksisterende stalde med 50 % fast gulv har givet værdifuld viden om, at både placering af det faste gulv, og den store andel med fast gulv i farestien giver problemer i driften. SEGES og ansøger vil derfor lave forsøg med en større andel af spaltegulv i stien, uden at gå på kompromis med emissionerne fra den delvise faste bund, der er grundlag for godkendelsen og beregningerne i den.

Når der på denne måde lægges spalter i hele soens opholdsområde - dog fast gulv i og foran pattegrisehulen - vil det være nødvendigt at reducere gylleoverfladen i kummen for at opnå samme reduktionseffekt, som hvis der var støbt gulv i dele af stien. Ideen er at reducere gylleoverfladen under spalten, så der bevares en tør og veldrænet stibund til soen og grisene. Ved at reducere gylleoverfladen i kummen, forventes det, at den mindre gylleoverflade i kummerne vil kompensere for det øgede spaltegulv, hvorved man opnår samme ammoniakfordampning, som for en traditionel sti med delvis fast bund.

Det er oplyst at byggeriet vil blive forberedt for gyllekøling, som alternativ til testopstillingerne, såfremt den forventede effekt ikke opnås.

SEGES Innovation P/S, den rullende afprøvning, har i 2022 udarbejdet et test setup, som omhandler "Test af et Linespilsanlæg og Space Kassetter i farestalden på Sattrupvej 12", se evt. bilag 2, hvor afprøvningen er nærmere beskrevet. Herunder er et uddrag:

Go-gris vil nu udskifte de sidste ældre farestier de har med fikserede søer til nye farestier til løsgående søer. Disse stier ønsker Go-gris derfor bliver etableret med fuldspaltegulv. I den forbindelse har SEGES Innovation fået mulighed for at teste gødningssystemer, der forventeligt kan reducere emissionen af ammoniak, lugt og metan i disse stier.

Afprøvningen gennemføres efter VERA protokollen for test af staldsystemer [1], således at resultaterne senere kan anvendes som dokumentation til optagelse på Miljøstyrelsens Teknologiliste. Afprøvningen gennemføres over 1 år, og der foretages minimum otte målekampagner i løbet af dette år.

Afprøvningen startes op i 2022/2023 og forventes afsluttet i 2024.

Miljøstyrelsen har udtalt sig og fastsat en forventet miljøeffekt for ammoniakreduktion på 25 % for linespilsanlæg med 2 skrabe kanaler på tværs af stiernes længderetning under fuldspaltegulvet, og på forventeligt 25 % for linespilsanlæg med v-formede sider. Installerer begge systemer vil den samlede ammoniakreduktionseffekt forventeligt være 44 %. Den vejledende lugtreduktion forventes at være 27 % på begge systemer.

Kommunens vurdering i forhold til anmeldereglerne

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen indeholder regler om, at husdyrbrug omfattende af godkendelsespligt kan foretage nærmere bestemte ændringer m.v. efter anmeldelse, hvis betingelserne for anvendelse af den enkelte anmeldelse er opfyldt.

Kommunen kan træffe afgørelse om, at det anmeldte kan udføres, hvis anmeldelsen er fyldestgørende, og betingelserne er opfyldt. Det anmeldte vil så ikke kræve en godkendelse, og husdyrbruget reguleres dermed fortsat af godkendelsen efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Kommunen har vurderet, at det beskrevne forhold er omfattet af § 17 (Afprøvning af miljøeffektive teknologier eller teknikker) i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens anmeldeordning. Derfor vurderes det anmeldte ud fra betingelserne i denne.

Betingelserne i anmeldeordningen er følgende:

1. Emissionerne fra husdyrbruget må ikke øges (§ 17, stk. 2-4 og stk. 7)
For husdyrbrug, som er tilladt eller godkendt efter de tidligere gældende regler i husdyrbruglovens §§ 10-12, må dyreholdets størrelse og den enkelte produktionsgren ikke øges.
2. Der skal være mindst 100 m til samlet bebyggelse
3. Der skal være mindst 100 m til byzone, sommerhusområder og lokalplanlagte boligområder i landzone
4. Der skal være mindst 100 meter til kategori 1-, 2- og 3-natur, samt andre ammoniakfølsomme naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder.
5. Der må ikke skulle opføres byggeri større end hhv. 250/500 m². Der må ikke ske ændring til et staldsystem med øget ammoniakfordampning.
6. Der skal vedlægges en vejledende udtalelse fra Miljøstyrelsen, jf. stk. 7. I den vejledende udtalelse vil Miljøstyrelsen efter indstilling fra MELT fastsætte en forventet effekt som kommunen kan bruge i deres sagsbehandling.
7. Afprøvningen skal være afsluttet senest 3 år efter, at kommunen har truffet afgørelse efter anmeldeordningen. Kommunen kan forlænge afprøvningsperioden med op til et år.

Kommunens vurdering af betingelserne

Ad 1. Det er vurderet, at emissionerne ikke vil øges som følge af testen, idet ansøgers rådgiver forventer, at den mindre gylleoverflade i kummerne vil kompensere for det øgede spaltegulv. Såfremt måleresultaterne efter forsøget (max. 3 år) mod forventning viser, at ikke er en reduceret eller tilsvarende emission fra stalden i forhold til det godkendte, vil forudsætningen for anmeldelsen ikke være overholdt. Der vil derfor så skulle foretages tiltag i stalden, som reducerer emissionerne til det godkendte niveau.

Der vil ikke ske en forøgelse af dyreholdet ud over det, der allerede er godkendt. Dermed er kravet opfyldt.

Ad 2, 3 og 4. Jf. den meddelte miljøgodkendelse er der mere end 100 meter til samlet bebyggelse, mere end 100 meter til byzone, sommerhusområder og lokalplanlagte boligområder i landzone, og der er mere end 100 meter til kategori 1-, 2- og 3-natur samt andre ammoniakfølsomme naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder. Dermed er kravet opfyldt.

Ad 5. Der skal ikke opføres andet byggeri end det, der allerede er godkendt. Det anmeldte kræver dermed ikke i sig selv opførelse af byggeri. Dermed vurderes kravet at være opfyldt.

I forhold til kravet om, at der ikke må være en øget ammoniakfordampning, forudsættes det, at kravet er opfyldt ved reducere gylleoverfladen i kummerne. Der gøres opmærksom på, at såfremt ammoniakfordampningen mod forventning viser sig at overskride det godkendte niveau, vil der skulle foretages tiltag i stalden, som reducere ammoniakfordampningen til det godkendte niveau jf. vilkår 6 og som det fremgår af de arealbaserede beregninger, der blev foretaget ved revurderingen.

Ad. 6. Miljøstyrelsen har den 17. november 2023 fremsendt en vejledende udtalelse til Horsens Kommune. Udtalelsen er vedhæftet som bilag til denne afgørelse.

Ad. 7. Det er oplyst at forsøget vil være af en begrænset periode på ca. 1 år, og at der senest efter 3 år vil blive ansøgt om ny godkendelse efter § 16a i husdyrbrugloven, hvorfor forudsætningen vurderes at være overholdt.

Opsamling

Samlet er det kommunens vurdering, at betingelserne for at bruge anmeldteordningens § 17 er opfyldt.

Orientering

Inden kommunen træffer sin afgørelse, skal naboer og øvrige parter, orienteres herom. Det er dog vurderet, at forholdet er af underordnet betydning for naboer, og omkringboende, og dermed at det anmeldte ikke berører andre end selve husdyrbruget. Der er derfor kun foretaget en partshøring af husdyrbruget.

Offentliggørelse

Afgørelsen med klagevejledning annonceres på Miljøstyrelsens hjemmeside for Digital Miljøadministration (<https://dma.mst.dk>), fra den 12. februar 2024.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse.

Klageberettigede er afgørelsens adressat, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt lokale foreninger hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af <https://kpo.naevneneshus.dk/>. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID eller MITID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Horsens Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Horsens Kommune i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr, som årligt reguleres. For private er gebyret på kr. 900 kr. og for virksomheder er gebyret 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Horsens Kommune. Horsens Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, hvilket betyder at en klage skal være indgivet senest den **11. marts 2024**. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra offentliggørelsen.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning for udnyttelse af afgørelsen, med mindre klagenævnet bestemmer andet, jf. husdyrbruglovens* § 81. Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt for domstolene inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt, jf. § 90 i husdyrbrugloven*.

Med venlig hilsen

Jonna Lund
Koordinator Natur og Miljø
76292754
jlu@horsens.dk

Behandling af personoplysninger

Vi behandler dine personoplysninger efter reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Læs om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside: www.horsens.dk/oplysningspligt#7

Bilag 1.

Uddrag fra kravene i den gældende miljøgodkendelse

Horsens Kommune meddelte i 2017 en miljøgodkendelse efter § 12 stk. 2 i husdyrbrugloven til so-produktionen på Sattrupvej 12. I 2018 meddelte kommunen et tillæg efter § 12 stk. 3 til en udvidelse af so-produktionen.

Med tillægget blev der godkendt en årsproduktion bestående af 1.124 årssøer, 500 polte (60-120 kg) og 2.500 smågrise (6-7,5 kg). Derved passerede husdyrbruget grænserne for IE-husdyrbrug, da der fremadrettet er mere end 750 stipladser til søer.

Med tillægget blev det også godkendt, at der kunne opføres en ny farestald med et areal på ca. 1.600 m², således at alle søer på ejendommen fremadrettet kunne være løsgående. Miljøgodkendelsens vilkår vedr. den nye farestald fremgår nedenfor:

Vilkår 3

Godkendelsen omfatter et maksimalt dyrehold på 1.124 årssøer, 500 polte (60-120kg) og 2.500 smågrise (6-7,5 kg).

Stald	Dyr	Gulv	Antal	DE
Farestald	Årssøer	Kassestier, delvis spaltegulv	1124	76,19
Løbedrægtighedsstald	Årssøer	Løsgående, delvis spaltegulv	1124	177,78
Smågrisestald	Smågrise	Toklimastald delvis spaltegulv	2500	0,75
Poltestald	Polte	Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	500	11,69

Dyrene skal gå i de staldsystemer som fremgår af tabellen overfor.

Vilkår 5

*Der kan etableres en ny stald på 1.600 m² (bygning 1)

- Stalden må have en højde på maksimalt 9 meter
- Stalden skal opføres i samme farve- og materialevalg, som de eksisterende stalde.
- Stalden skal placeres som vist på bilag 8.1 i denne revurdering

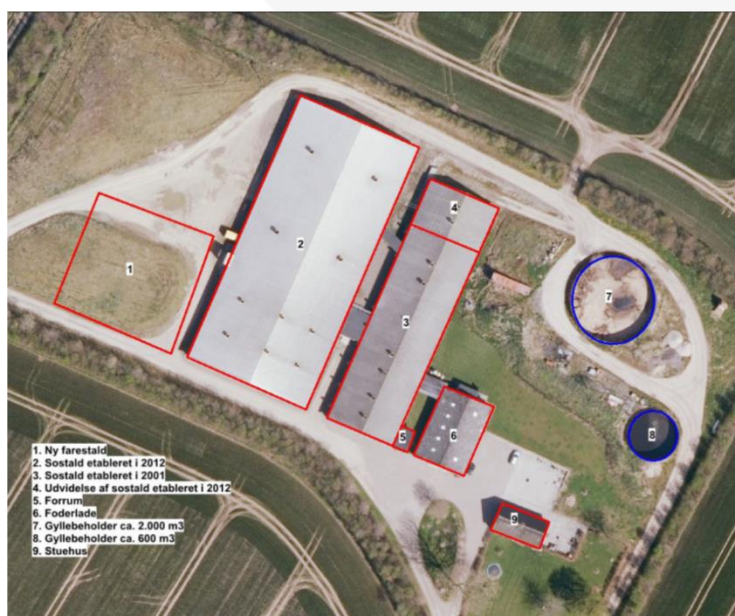
Vilkår 6

*Gyllekanalerne i bygning 1 og 2 (se bilag 8.1) på i alt 1.138 m² skal være forsynet med gyllekølingsanlæg, og anlægget skal overholde følgende punkter:

- Anlægget skal være i drift 8.760 timer/år
- Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 34,9 W/m²
- Varmepumpen skal være forsynet med timetæller
- Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.
- Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm, samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekølingsanlægget indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i brug

Egenkontrol til gyllekølingsanlæg

- Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst en gang årligt.
- Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 måneder.
- Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende

Figur 8.1. Indretning af ejendommen Sattrupvej 12, 8752 Østbirk, samt placering af ny farestald.

I forhold til farestalden blev det ved meddelelse af godkendelsen efter § 12 stk. 3 i skema 102622 i husdyrgodkendelse.dk oplyst, at der skulle etableres gyllekøling i alle stalde på ejendomme med en driftstid på 8760 timer. For den nye farestald (stald 1, se figur 8.1) blev der dog ikke indtastet en ammoniakreducerende effekt af gyllekølingsanlægget. Ved en fejl blev dette imidlertid indført i vilkåret for stalden i den meddelte § 12 miljøgodkendelse, se vilkår 6 herover.

Idet der ikke er indregnet en ammoniakreducerende effekt i beregningerne, som danner grundlag for afgørelsen, er det kommunens vurdering, at der ikke er krav om etablering af et gyllekølingsanlæg i farestalden.

Den meddelte § 12 miljøgodkendelse fra 2017, og tillægget fra 2018, blev samlet revurderet i 2021. Ved revurderingen blev der i skema 224022 udført beregninger i forhold til BAT (kg NH₃-N/år) baseret på produktionsarealer. Kravet til farestalden (med søer, diegivende, kassestier og delvis spaltegulv) og den faktiske emission blev beregnet til **792 kg NH₃-N /år** (ud fra et oplyst produktionsareal på 1.200 m² og et BAT krav på 0,66 kg NH₃-N/(m²*år)). **Det vil være dette krav, som farestalden skal opfylde, uagtet formuleringen af vilkår 6.**

Bemærk, at der i staldbygningen også skal etableres et selvstændigt smågriseafsnit (To-klimastald, delvis spaltegulv), som ikke indgår i ovenstående beregning. Til dette afsnit er der BAT-krav på 72,8 kg NH₃-N/år (ud fra et oplyst areal på 130 m² og et BAT-krav på 0,56 kg NH₃-N/(m²*år)).

Bilag 2. Test-set i farestalden på Sattrupvej 12

SEGES Innovation P/S

Den rullende Afprøvning

TESTPLAN FOR

Test af linespilsanlæg og Space Kassetter i farestald

Besætning / CHR. nr.:	Go-Gris CHR. nr.: 25526
Staldens beliggenhed:	Go-Gris I/S Sattrupvej 12 8752 Østbirk Tlf. 40840510
Sundhedsstatus	<u>BLÅ SPF + AP2 + PRRS2</u>
Start:	2022/2023
Afslutning:	2024
Tekniker:	NN
Projektleder:	SEGES Innovation Michael Holm, miho@seges.dk , tlf. 2053 4933 Stine Grønborg, segg@seges.dk , tlf. 2479 2486
Lokal rådgiver/dyrlæge:	
Kontakt person fra Go- Gris I/S	Jonas Würtz, jonas@go-gris.dk , tlf. 4084 0510

BAGGRUND OG FORMÅL

Emissionerne fra farestalde med løsgående diegivende søer er forventeligt højere end i farestalde med fikserede søer, hvilket skyldes produktionsarealet pr. faresti er 40-45 pct. større, når søerne går løse. I forbindelse med etablering af fremtidens farestalde, som anbefales at være forberedt til løsgående søer, er der derfor behov for at få udviklet gødningssystemer, der kan reducere emissionerne.

Go-gris I/S har en sobesætning, hvor der i dag er etableret farestier til løsgående søer og nogle ældre farestier til fikserede søer. Stierne til de løsgående søer er med delvis fast gulv, men der er en del svineri på det faste gulv. Go-gris vil nu udskifte de sidste ældre farestier de har med fikserede søer til nye farestier til løsgående søer. Disse stier ønsker Go-gris derfor bliver etableret med fuldspaltegulv. I den forbindelse har SEGES Innovation fået mulighed for at teste gødningssystemer, der forventeligt kan reducere emissionen af ammoniak, lugt og metan i disse stier.

Projektets formål er at teste reduktionen i emissionen af ammoniak, lugt og metan fra en farestald med diegivende søer, hvor gødningssystemet er:

- A. Sektion A: Space Kit kassetter, som er gylletragte på 120 cm x 160 cm, hvor gyllen udsluses fra bunden af tragten gennem et 315 mm gyllerør. Gylleoverfladen i tragterne vil være lille, når der er lav gyllestand, og gyllestanden holdes lav ved at udsluse ofte.
- B. Sektion B: Kontrolsektionen, hvor gyllen udsluses på traditionel vis via rørudslusning.
- C. Sektion C: Linespilsanlæg med opdelt kanal, således at der er en "ren" kanal, der bliver anvendt som gødekanal når søerne er opbokset i forbindelse med faring og 3-4 dage efter faring samt en "gøde" kanal, hvor gødningen hovedsaglig vil blive afsat, når søerne er løsgående (fra dag 4 efter faring)
- D. Sektion D: Linespilsanlæg med opdelt kumme og skrå sider. Samme princip som i sektion C, men med mindre skrabeareal i bunden (overfladeareal).

Emissionerne fra Sektion A, C og D sammenholdes med emissionerne fra sektion B (kontrol).

GENNEMFØRELSE

Testen gennemføres i fire nye farestalde med hver 24 farestier. Afprøvningen gennemføres efter VERA protokollen for test af staldsystemer [1], således at resultaterne senere kan anvendes som dokumentation til optagelse på Miljøstyrelsens Teknologiliste. Afprøvningen gennemføres over 1 år, og der foretages minimum otte målekampanjer i løbet af dette år. En målekampagne vil typisk vare 7 dage. En tekniker fra SEGES Innovation 'Den rullende afprøvning' vil aflægge besøg ugentligt i måleperioderne samt hver 14. dag imellem måleperioderne.

Lugtmålinger foretages som kemiske målinger med brug af PTR-MS måleudstyr. Ammoniak- og metanmålinger foretages med Picarro måleudstyr.

I tabel 1 og 2 er angivet de primære og sekundære registreringsparametre, placering af målepunkt, periode og metode der anvendes.

Tabel 1. Primære registreringsparametre.

Registrering	Placering	Periode	Metode
Ammoniak, ppb _v	Staldsektion A, B, C, D samt i udeluft	Minimum 8 målekampanjer over et år á ca. 7 dage	Picarro ^a (cavity ring-down spectroscopy) / kontrolmåling m. Kitagawa sporgasrør 105SD ^b og kontrolgas
Lugt, -	Staldsektion A, B, C, D samt i udeluft	Minimum 8 målekampanjer over et år á ca. 7 dage	PTR-MS (SOAV metode)
Metan, ppb _v	Staldsektion A, B, C, D samt i udeluft	Minimum 8 målekampanjer over et år á ca. 7 dage	Picarro ^a (cavity ring-down spectroscopy) / kontrolmåling m. kontrolgas

^a Der foretages løbende kontrol af korrekt indsvingning af ammoniakkoncentrationen. Der anvendes Charles Austen pumper til hver målekanal, som kontinuerligt sikrer flow gennem slangerne.

^a Der foretages kontrolmåling hver uge i måleperioderne.

Tabel 2. Sekundære registreringsparametre.

Registrering	Placering	Periode	Metode
Luftydelse, m ³ /time	Staldsektion A, B, C og D	Kontinuerlig	Målevinger, kontrolmåling med referencemålevinge
Kuldioxid, ppm _v	Staldsektion A, B, C, D samt i udeluft	Minimum 8 målekampanjer over et år á ca. 7 dage	Picarro (CRDS) / kontrolmåling m. Kitagawa sporgasrør 126SF ^b
Lattergas, ppb _v	Staldsektion A, B, C, D samt i udeluft	Minimum 8 målekampanjer over et år á ca. 7 dage	Picarro (CRDS)
Temperatur, °C	Staldsektion A, B, C, D samt i udeluft	Kontinuerlig	VengSystem A/S / Kontrolmåling med TESTO multiinstrument
Relativ luftfugtighed, %	Staldsektion A, B, C, D samt i udeluft	Kontinuerlig	VengSystem A/S / Kontrolmåling med TESTO multiinstrument

Elforbrug, kWh	Staldsektion C og D (linespil)	Kontinuerlig	Manuel aflæsning
Antal søer og smågrise	Stald	Løbende	Besætningsdata og optælling
Gylleniveau	Stald A, B, C og D	Ved teknikerbesøg	Manuel måling
Fodersammensætning		Løbende	Udskrift fra besætningsejer ved start og ved ændringer i foderet

RESULTATOPGØRELSE

- Ammoniakreduktion, %
- Lugtreduktion, %
- Metanreduktion, %

FORSØGSREFERENCERAMME

Forsøget designes i forhold til VERA-protokollen for test af staldsystemer.

TESTPLANEN ER OPDATERET:

1. udgave 06. maj 2022 MIHO

Bilag 3. Udtalelse fra Miljøstyrelsen.

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

SEGES Innovation P/S
Axeltorv 3
1609 København V
CVR-nr. 42909769

Erhverv
J.nr. 2023 - 63298
Ref. MABAB
Den 17. november 2023

Udtalelse fra Miljøstyrelsen om effekten af linespilsanlæg med opdelt skrabe kanal, samt linespilsanlæg med opdelt skrabe kanal og skrå sider

Afgørelse

Miljøstyrelsen giver hermed en udtalelse om effekten af at etablere linespilsanlæg med opdelt skrabe kanal og linespilsanlæg med opdelt skrabe kanal og skrå sider i en fulddrænet stald til søer.

Udtalelsen skal bruges til, at kommunen kan vurdere om effekten er tilstrækkelig til at erstatte staldsystemet "delvist fast gulv" til løsgående diegivende søer i en ansøgning om miljøgodkendelse på Sattrupvej 12, 8752 Østbirk.

Miljøstyrelsen har fastsat en forventet miljøeffekt for ammoniakreduktion på 25 % for linespilsanlæg med 2 skrabe kanaler på tværs af stiernes længderetning under fuldspaltegulvet, og på forventeligt 25 % for linespilsanlæg med v-formede sider.

Installeres begge systemer vil den samlede ammoniakreduktionseffekt forventeligt være 44 %.

Den vejledende lugtreduktion forventes at være 27 % på begge systemer.

Udtalelsen er sendt i kopi til Horsens Kommune.

Testplan

SEGES har i ansøgningen om udtalelsen medsendt en foreløbig testplan. Den endelige testplan skal sendes til ETA Danmark, og i kopi til kommunen, inden staldanlægget tages i brug. Den foreløbige testplan omfatter også test af SPACE kassetter i den ene sektion. Denne del skal ikke indgå i testen på ovennævnte husdyrbrug.

Sagsfremstilling

Den 14. juli 2023 modtog Miljøstyrelsen via ETA-Danmark en ansøgning fra jer om en udtalelse vedrørende linespilsanlæg med opdelt skrabe kanal, samt linespilsanlæg med opdelt skrabe kanal og skrå sider. Vedlagt ansøgningen var indstilling fra MELT (Miljøstyrelsens udvalg for miljøeffektiv landbrugsteknologi) til udtalelsen, som I har accepteret.

Det fremgår af indstillingen, at MELT forventer en miljøeffekt for ammoniakreduktion på 25 % for linespilsanlæg med 2 skrabe kanaler på tværs af stiernes længderetning under fuldspaltegulvet, og på 25 % for linespilsanlæg med v-formede sider.

Installeres begge systemer vil den samlede ammoniakreduktionseffekt være 44%.

Den vejledende lugtreduktion er 27 % på begge systemer.

I indstillingen er der henvist til "sammendrag af resultater fra en foreløbig rapport fra en afprøvning 1606 fra SEGES Innovation med titlen Linespilsanlæg med opdelt skrabeareal (Holm, udateret)".

Den 28. september 2023 rykkede ETA-Danmark for en status på sagen.

Den 11. oktober 2023 bad Miljøstyrelsen om, at få tilsendt "sammendrag af resultater fra en foreløbig rapport fra en afprøvning 1606 fra SEGES Innovation med titlen Linespilsanlæg med opdelt skrabeareal (Holm, udateret)".

Den 11. oktober 2023 modtog Miljøstyrelsen rapporten "sammendrag af resultater fra en foreløbig rapport fra en afprøvning 1606 fra SEGES Innovation med titlen Linespilsanlæg med opdelt skrabeareal (Holm, udateret)".

Retsgrundlag

Det følger af husdyrbruglovens¹ § 34 a, at Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler om husdyrbrugs indretning og drift, herunder om den kontrol, som den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal foretage for egen regning, samt opførelse af bygge m.v.

Det følger af forarbejderne til lov nr. 114/2017, at § 34 a vil kunne anvendes til at fastsætte regler om nærmere krav til indretning og drift af valgte miljøteknologier til husdyrproduktion, som har en dokumenteret miljøeffekt på f.eks. ammoniakfordampning og lugt.

Det følger endvidere af forarbejderne at, "Miljøstyrelsen fører i dag en teknologiliste som en vejledende liste over miljøteknologi², som har en dokumenteret miljøeffekt og er driftssikker. Som eksempel kan nævnes krav om pH-logning ved brug af gylleforsuringsanlæg. Med den foreslåede bemyndigelse i lovens § 34 a vil miljø- og fødevarerministeren også kunne fastsætte regler, hvorved det fremgår, hvilke teknologier der anses for at give en nærmere bestemt effekt, og i givet fald hvilke krav der stilles til indretning og drift af de enkelte miljøteknologier."

Det er vurderet, at forarbejderne omfatter bemyndigelse til at fastsætte regler om en teknologiliste. Der findes dermed også hjemmel til, at Miljøstyrelsen kan give en udtalelse vedrørende en forventet effekt af en teknologi med henblik på, at afprøvningsen skal bruges som led i optagelse af teknologien på Miljøstyrelsens Teknologiliste.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 01. maj 2019 med senere ændringer.

² Teknologilisten blev ændret i 2017, så den ikke længere blot var en vejledende liste.

Begrundelse

Reduktionseffekterne er fastsat efter indstilling fra MELT, som Miljøstyrelsen har modtaget den 14. juli 2023.

MELT har på baggrund af test, som SEGES har gennemført i 2 slagtesvinestalde vurderet, at indretningen af linespilsanlæggene med tværkanaler og skrå sider, som det fremgår af sammendrag af resultater afprøvning 1606 fra SEGES Innovation med titlen Linespilsanlæg med opdelt skrabeareal (vedlagt), kan reducere ammoniakfordampningen i stalde med fulddrænede gulve.

Ved udarbejdelse af indstillingen har MELT foretaget en vurdering af anlæggets forventede miljøeffekt. Den vejledende effekt kan anvendes i forbindelse med anmeldelse om skift i teknologi eller ansøgning om og udformning af miljøgodkendelse på det husdyrbrug, hvor forsøget ønskes gennemført.

MELT's indstilling er vedhæftet denne afgørelse.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljøministeriets departement. En klage skal sendes til departementet. De klageberettigede for afgørelsen er afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Du kan finde kontaktoplysninger til departementet på Miljøministeriets hjemmeside – www.mim.dk - under Kontakt.

Indbringelse for domstolene

Hvis I vil indbringe denne afgørelse for domstolene, skal sagen anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen eller offentliggørelsen af afgørelsen, jf. husdyrbruglovens § 90.

På www.domstol.dk kan I finde vejledning om at anlægge en retssag ved domstolene.

Med venlig hilsen

Maria Bøg Abildskov

Jurist

+45 20 29 11 59

mabab@mst.dk

Vejledning til udtalelsen

Vejledning til ansøger

Staldsystemets miljøeffekt er fastsat på baggrund af den forventede miljøeffekt, jf. indstillingen fra MELT. Det er kommunen, hvori testen gennemføres, der træffer den endelige afgørelse, om den anslåede effekt kan indgå i en anmeldelse om udskiftning af en miljøteknologi på eller en miljøgodkendelse af et specifikt husdyrbrug.

Efter gennemført test, udført efter en bestemt testplan, jf. krav til optagelse på Miljøstyrelsens Teknologiliste, kan resultatet bruges til at søge om optagelse på Miljøstyrelsens Teknologiliste. Procedure for optagelse er beskrevet på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Vejledning til kommunen

Kommunen kan bruge udtalelsen til at behandle anmeldelse af udskiftning af miljøteknologi eller ansøgning om miljøgodkendelse på husdyrbrug på ovennævnte adresse.

Kommunen skal sikre sig, at alle betingelse i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 17 er overholdt, hvis der ansøges efter denne bestemmelse.

Udtalelsen kan også bruges i forbindelse med en ny godkendelse til produktionen på ovennævnte adresse. I den forbindelse, skal kommunen være opmærksom på § 22, stk. 4 - der siger, "Effekten af teknologi, som ikke er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, kan kun fradrages, hvis kommunalbestyrelsen samtidig fastsætter vilkår efter § 41, stk. 1, nr. 3".

Vilkårene der skal sættes, jf. § 41, stk. 1 nr. 3 og 4, omhandler, at der skal fremsendes dokumentation for effekten af den afprøvede teknologi (linespilsanlæg med 2 skrabe kanaler på tværs af stiernes længderetning under fuldspaltegulvet, og på linespilsanlæg med v-formede sider). Dokumentationen skal leve op til de krav, der er for dokumentation af tests i forbindelse med optag på Miljøstyrelsens teknologiliste, og skal være fremlagt til kommunen inden 4 år efter ibrugtagningen af stalden.

Vær opmærksom på, at den forventede reduktionseffekt sammenlagt er 44 %, hvilket betyder, at emissionen fra staldanlægget fortsat vil være højere end for Søer, diegivende. Kassestier, delvist spaltegulv. Der kan derfor blive behov for andre tiltag for at overholde bl.a. krav til BAT.

Kommunen skal med vilkår sikre, at stalden indrettes i overensstemmelse med indretningen i de test, der fremgår af den vedlagte "*sammendrag af resultater af prøvning 1606 fra SEGES Innovation med titlen Linespilsanlæg med opdelt skrabeareal*".

Kommunen skal desuden sikre, at der stilles vilkår om, at andre virkemidler skal anvendes, hvis de nye tests viser sig ikke at kunne leve op til den forventede effekt i denne vejledende udtalelse.

Vejledning til husdyrproducenten

Det er husdyrproducenten, der er ansvarlig for at overholde de forudsætninger, der ligger til grund for ansøgningen samt de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen. Det betyder, at hvis den forventede effekt ikke opnås, kan husdyrproducenten alligevel pålægges at opfylde effektkravet. I den forbindelse opfordrer Miljøstyrelsen til, at der indgås en skriftlig aftale mellem teknologiproducenten og husdyrproducenten om, hvem der bærer omkostningerne, hvis der skal iværksættes andre virkemidler.